

Фандєєва А. Є.
ХНАДУ

ОСОБЛИВОСТІ АУДІЮВАННЯ У ВНЗ

Загальна тенденція вивчення психолого-педагогічних особливостей процесу аудіювання та пошуків найоптимальніших шляхів розвитку компетенції в аудіюванні визначає актуальність обраної теми.

Аудіювання є високоактивним творчим процесом. Те, що почує та зрозуміє слухач, залежить не тільки від того, що скаже мовець, а й від зустрічної внутрішньої активності самого слухача, його особистості. Навички та вміння слухання, які забезпечують розуміння почутого через зустрічну внутрішню активність слухача, складають мовленнєву компетенцію в аудіюванні. Вона дуже тісно пов'язана з мовною, соціокультурною та іншими видами компетенцій у цьому виді мовленнєвої діяльності.

Ранній початок мовленнєвої практики особливо важливий саме для аудіювання у зв'язку з тим, що воно є найскладнішим для розвитку видом мовленнєвої діяльності. Тому її обсяг має бути якомога більшим на перших курсах ВНЗ. Щоб подолати хибну тенденцію «вслухуватися щосили», на початковому етапі необхідно привчити студентів сприймати текст в основному глобально, орієнтуючись на усвідомлення загального змісту та смислу, не намагаючись почути кожне слово і не звертаючи особливої уваги на окремі слова або навіть частини аудіотексту, які були пропущені або залишилися незрозумілими. Отже, вправи до аудіювання повинні бути направлені на загальний зміст (тема, ідея, основні події, вчинки, дії персонажів, результат, відношення автора до діючих осіб тощо).

При досягненні на початковому етапі результату, за якого студенти без особливих утруднень розуміють на глобальному рівні більшість аудіотекстів,

на основному етапі можна ставити завдання навчити детального розуміння аудіоматеріалів. Це означає, що студенти старших курсів повинні чути й розуміти кожне слово, а отже, вони повинні бути спроможними відтворити деталі прослуханого тексту. Таким чином, й завдання для перевірки розуміння прослуханого тексту повинні містити вправи на виявлення деталей, певних нюансів тексту. В ідеалі, студенти мають привчитися слухати та розуміти аудіотексти глобально або детально, виходячи тільки з тих власних особистих цілей слухання, які вони перед собою ставлять.

Що стосується впливу вікових особливостей на розвиток компетенції в аудіюванні, то від них в основному залежить тематика, мовна та структурна складність аудіотекстів. Добираючи тексти для аудіювання, треба виходити з можливих знань та життєвого досвіду студентів. Якщо давати для прослуховування тексти, зміст яких дуже далекий від цих знань та досвіду, то розуміння не буде досягнуто, навіть якщо мовна форма аудіотексту нескладна. Важливо також, щоб аудіоматеріали могли зацікавити, привабити осіб студентського віку, інакше розуміння може не статися, тому що не буде активізована мотиваційно-спонукальна фаза слухання. Умови сприйняття різноманітні: темп мовлення, обсяг повідомлення, паузи, кількість пред'явлень аудіоматеріалів, їх типи, наявність штампів, опор, джерела мовлення, шуми при аудіюванні. Усі ці умови і фактори необхідно враховувати при організації навчання аудіювання у ВНЗ.